

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 19. august 2014

Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om forslag til delegeret retsakt om ændring af bilag X til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik (delegeret retsakt).

En delegeret retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse indenfor en frist på 2 måneder efter fremsættelsen af den delegerede retsakt. Fristen for indsigelse kan dog forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med et flertal af medlemmernes stemmer og Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at kvantificere de miljømæssige konsekvenser af forslaget.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at miljøfokusområder efterafgrøder, kvælstoffikserende afgrøder, lavskov/energipil får samme vægtningsfaktor, hvilket ikke er tilfældet i dette forslag. Regeringen agter på den baggrund at stemme imod forslaget.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/Departementet

Sagsnr.: 14-8094-000017

Den 18. august 2014

FVM 305

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til delegeret retsakt om ændring af bilag X til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat en delegeret retsakt til ændring af den delegerede retsakt om direkte betalinger med henblik på at øge vægtningsfaktoren i miljøfokusområder for så vidt angår kvælstoffikserende afgrøder fra 0,3 til 0,7 per hektar, med virkning fra den 1. januar 2015.

Baggrund

Kommissionen har den 18. juli 2014 fremsat forslag om en delegeret retsakt for så vidt angår ændring af den delegerede retsakt om direkte betalinger, som indgår i reformen af EU's landbrugspolitik. Forslaget er modtaget fra rådsekretariatet i dansk sprogversion den 23. juli 2014.

Forslaget er vedtaget af Kommissionen med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om direkte betalinger (nr. 1307/2013) som en delegeret retsakt (TEUF artikel 290).

En delegeret retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse indenfor en frist på 2 måneder efter fremsættelsen af den delegerede retsakt. Fristen for indsigelse kan dog forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med et flertal af medlemmernes stemmer og Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltning til den vedtagne reform af EU's landbrugspolitik. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Grønningskravene har fokus på klima og miljø, og formålet med grønningskravet "miljøfokusområder" er at beskytte og forbedre biodiversiteten på landbrugsarealer.

Kommissionens delegerede retsakt for direkte betalinger (nr. 639/2014) fastsætter en vægtningsfaktor mellem de forskellige typer miljøfokusområder for at afspejle forskelle i områdernes miljø- og biodiversitetsværdi. Således opgøres eksempelvis 1 hektar brak, eller 1 m² landskabstræk som henholdsvis 1 hektar eller 1 m² miljøfokusområde. For efterafgrøder, lavskov (energipil med videre) og kvælstoffikserende afgrøder omregnes 1 hektar til 0,3 hektar miljøfokusområde.

Kommissionen fremsatte den 2. april 2014, i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets høring om en delegerede retsakt for direkte betalinger, en erklæring om, at man ville stille et forslag om at øge vægtningsfaktoren i miljøfokusområderne for de kvælstoffikserende afgrøder fra 0,3 til 0,7.

På den baggrund foreslår Kommissionen nu, at den delegerede retsakt for direkte betalinger ændres, således at vægtningsfaktoren i miljøfokusområderne for de kvælstoffikserende afgrøder øges fra 0,3 til 0,7 per hektar med virkning fra den 1. januar 2015, med henblik på at nå målene for biodiversiteten.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Ændringen vil være direkte gældende i Danmark, og forventes ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

Konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at kvantificere de miljømæssige konsekvenser af forslaget, idet det afhænger af de valgte afgrøder, samt data til rådighed herom. Aarhus universitet (henholdsvis Nationalt center for fødevarer og jordbrug (DCA), samt Nationalt center for miljø og energi (DCE) vurderer dog, at en øget andel af kvælstoffikserende afgrøder som udgangspunkt ikke bidrager til øget biodiversitet. Tværtimod vil dyrkningspraksissen for kvælstoffikserende afgrøder i visse tilfælde medføre en høj behandlingshyppighed med plantebeskyttelsesmidler og højere grad af jordbehandling, med negativ effekt på biodiversiteten. Ligesom disse afgrøder kan øge jordens pulje af kvælstof, med dertilhørende risiko for udvaskning. På den anden side vil kvælstoffikserende afgrøder som blomstrende afgrøder tilbyde nektar og pollenressourcer for vilde bestøvere (humlebier med videre), hvilket kornafgrøder ikke gør.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og der er kommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer:

I Kommissionens oprindelige delegerede retsakt med vægtningsfaktorer for arealtyper til opfyldelse af kravet om miljøfokusområder var det fastlagt, at lavskov, kvælstoffikserende afgrøder og efterafgrøder skulle have en omregningsfaktor på 0,3. De øvrige arealtyper har alle en omregningsfaktor på over en.

Kommissionen har nu fremlagt en ny delegeret retsakt, der hæver omregningsfaktoren for kvælstoffikserende afgrøder til 0,7, hvorimod faktoren for efterafgrøder og lavskov uændret vil være 0,3.

Landbrug & Fødevarer er stærkt utilfredse med, at Kommissionen ikke samtidig hæver omregningsfaktoren til 0,7 for alle tre arealtyper, der for nuværende har en omregningsfaktor på 0,3.

Dette skyldes, at den forskelsbehandling mellem de tre nævnte arealtyper, som Kommissionen nu indfører, savner enhver faglig begrundelse.

Arealtyperne skal som nævnt ovenfor anvendes til at leve op til kravet om miljøfokusarealer, der er en del af de såkaldte grønne krav. Disse krav skal bidrage til at forbedre miljø, klima og biodiversitet. Med udgangspunkt i den målsætning vil efterafgrøder i sammenligning med kvælstoffikserende afgrøder entydigt være det mest nyttige instrument.

Dette kan blandt andet underbygges af professor Jørgen Olesens notat: "Vurdering af vægte for EFA-elementer". Heri fremgår, jf. nedenstående tabel, at fx efterafgrøder har en markant højere værdi i relation til målene med de grønne krav end fx proteinafgrøder (kvælstoffikserende afgrøder) har.

Tabel *Indeks for effekt af EFA-elementer*

EFA-element	Udvaskningsreduktion	Klimagasreduktion	Fosforreduktion	Biodiversitet	Vægtet indeks
Braklægning (etårig)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Efterafgrøder	0,7	0,2	0,5	0,5	0,5
Vintergrønne market	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Proteinafgrøder	0,0	0,0	0,0	0,5	0,1
Lavskov (energiskov)	0,8	0,6	0,5	0,5	0,7
Randzoner	1,0	1,0	1,5	1,0	1,1
Fortidsminder				1,5	1,5
Små søer <0,2 ha	1,5			1,5	1,5
Træer i grupper <0,2 ha	1,0	1,2	1,0	1,0	1,0
Levende hegner	1,0	1,2	1,5	1,0	1,2
Sten og jorddiger	1,0	0,3	1,5	1,5	1,1

Note: Effekt på N-udvaskningen fra rodzonen, udledning af klimagasser, reduktion af fosforudledninger og biodiversitet samt et samlet gennemsnitligt indeks, hvor enårig braklægning har en indekssværdi på 1 og landbrugsjord i omdrift en værdi på 0.

Samlet set skal Landbrug & Fødevarer derfor anmode om, at den danske regering arbejder for, at den delegerede retsakt også kommer til at omfatte efterafgrøder, således at disse også får en omregningsfaktor på 0,7.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger afgørende vægt på, at miljøfokusområder efterafgrøder, kvælstoffikserende afgrøder, lavskov/energipil får samme vægtningsfaktor, hvilket ikke er tilfældet i dette forslag. Regeringen agter på den baggrund at stemme imod forslaget

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være en generel opbakning til Kommissionens forslag i henholdsvis Europa-Parlamentet og Rådet.

Kommissionen har endvidere i deres erklæring fra den 2. april 2014 fastsat, at der skal ske en evaluering af de delegerede retsakter i forhold til miljøfokusområder efter det første års anvendelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der er tidligere oversendt grundnotat om de delegerede retsakter om landbrugsreformen til Folketingets Europaudvalg den 7. april 2014.